

З метою отримання достовірної інформації Коваль Н.І. [5] пропонує для обліку транспортно-заготівельних витрат до плану рахунків додати рахунок 29 «Транспортно-заготівельні витрати» та субрахунки до нього 291 «Транспортно-заготівельні витрати основних матеріалів», 292 «Транспортно-заготівельні витрати допоміжних матеріалів». Ми з такою пропозицією погоджуємося частково та пропонуємо до плану рахунків ввести рахунок 29 «Витрати на придбання та утримання виробничих запасів» та субрахунки до нього 291 «Транспортно-заготівельні витрати», 292 «Витрати на заготівельно-складські роботи», 293 «Інші витрати».

До складу транспортно-заготівельних витрат віднести: транспортування виробничих запасів; страхування ризиків під час транспортування виробничих запасів; витрати на відрядження; суми нарахованої амортизації транспортних засобів; вартість паливно-мастильних матеріалів; витрати на вантажно-розвантажувальні роботи, що виконуються підрядним способом; суми нарахованої заробітної плати робітників.

До складу витрат на заготівельно-складські роботи віднести: суми нарахованої амортизації складських приміщень; вартість паливно-мастильних матеріалів; витрати на охорону та зберігання; витрати, пов'язані з доведенням запасів до стану, придатного до використання; витрати на зберігання виробничих запасів; витрати на утримання заготівельно-складського персоналу; страхування ризиків пов'язаних із зберіганням виробничих запасів; витрати на підтримання специфічних умов зберігання сировини і матеріалів.

До складу інших витрат віднести: суми ввізного мита; суми непрямих податків; оплата за зберігання товарів в зоні митного контролю; витрати на оплату послуг митних брокерів; інші.

Отже, запровадження в діяльність підприємства вище вказаних пропозицій дозволить покращити облік виробничих запасів та досягти підвищення результативності фінансово-економічної діяльності підприємств.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом М-ва фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. МСФЗ 2. Запаси (IAS 2 Inventories) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua/document/92420/МСБО_2.pdf
4. Кириченко О. А. Сучасні проблеми обліку виробничих запасів та шляхи їх вирішення / О.А. Кириченко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
5. Коваль Н.І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінські аспекти / Н.І. Коваль // Вісник Вінницького національного аграрного університету: Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. Вінниця. – 2017. – №7. – С. 93-104.

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

*ОНЕГІНА О.С., ДОВГОПОЛ Є.О., СТУДЕНТИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

Науковий керівник – д.е.н., доцент Мандич О.В.

Так, стратегія – це набір специфічних правил та орієнтирів, дотримання яких дає змогу керівництву організації провести об'єднання усіх напрямків управлінської діяльності (процес синергізму) та підпорядкувати їх процесу досягнення спільних цілей. Стратегія являє собою довгострокову програму діяльності господарюючого суб'єкта, яка постійно контролюється, проходить оцінку та коригування в процесі виконання [5].

На нашу думку, саме стратегічне управління є основним можливим інструментом забезпечення належного рівня ефективності, а від вдалого застосування механізму генерування та імплементації стратегій залежить, власне, конкурентоспроможний розвиток аграрних підприємств. Узагальнення існуючих теоретичних положень до визначення сутності економічної категорії «стратегія» дає можливість пропонувати наступне трактування, яке найбільш повно відповідатиме результатам нашого дослідження. Стратегію слід не лише виокремлювати як інтегровану модель дій чи перспективний деталізований проект, а застосовувати в якості інструменту довгострокової конкретизації напряму розвитку підприємства, який стосується всіх сфер та засобів його виробничо-комерційної діяльності, систем внутрішніх й зовнішніх зв'язків, а також можливостей посилення конкурентних позицій підприємства на обраному об'єктовому ринку [3].

Конкурентні стратегії являють собою основу конкурентної поведінки суб'єктів господарювання на ринку і описують механізм забезпечення конкурентних переваг. Конкурентні стратегії концентруються на підходах, що можна пов'язати з процесом управління, який спрямовано на встановлення і підтримку довгострокового конкурентоспроможного розвитку, чіткої ринкової позиції підприємств на обраному ринку в одній специфічній сфері підприємницької діяльності.

Визначення сутності «конкурентні стратегії підприємства» вітчизняними та зарубіжними науковцями [4]:

Г. Азоев «...план дій організації, спрямований на досягнення успіху у конкурентній боротьбі на певному ринку».

І. Ансофф «...стратегія, що концентрується на діях та підходах, які пов'язанні із управлінням та спрямовані на забезпечення успішної діяльності в одній специфічній сфері бізнесу (стратегічній зоні)».

Ю. Іванов «...ретельно розроблена програма заходів, які мають бути реалізовані організацією, з метою досягнення вигідної конкурентної позиції на ринку та адаптації організації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі».

М. Портер «...спрямована на те, щоб зайняти стійку і вигідну позицію, яка дасть змогу організації протистояти натиску тих сил, які визначають конкурентну боротьбу в галузі».

М. Сасенко «...спосіб отримання стійких конкурентних переваг в кожній СОБ підприємства шляхом конкурентної боротьби, задоволення різноманітних і мінливих потреб покупців краще, ніж це роблять конкуренти».

А. Томпсон, А. Стрікланд «...розроблення управлінських рішень, які спрямовані на встановлення і зміцнення довгострокової конкурентної позиції підприємства в конкретній галузі».

Н. Тренбов «...стратегія конкурентної боротьби за кожною складовою портфелею бізнесів у різних видах діяльності».

А. Філатов «...стратегія підприємства у визначеній сфері діяльності, тобто в конкретній галузі або на конкретному ринку»

З. Шершньова «...це ділова стратегія організації, основою якої є стійка конкурентна перевага».

Різнорічність підходів щодо визначення сутності «конкурентних стратегій підприємств» дає можливість виділяти наступні синоніми:

- ділова стратегія;
- бізнес-стратегія;
- базова стратегія.

Однак, ситуація, що склалась на сьогоднішній день в сфері аграрного виробництва, зокрема, в діяльності сільськогосподарських підприємств малих та середніх за розміром, доводить, що теоретичні основи генерування, імплементації та реалізації конкурентних стратегій розвитку на практиці поки що не знаходять належного відображення. Це спричинено рядом, як суб'єктивних, так і об'єктивних факторів [2].

Література:

1. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств : Монографія / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – Донецьк: Дон ДУЕТ, 2006. – 294 с.
2. Іващенко О.В. Економічна сутність категорії «ринок» / О.В. Іващенко // Вісник ХНАУ. Серія «Економіка і природокористування». Випуск 5.– Х. : ХНАУ, 2007. – С. 161-165.
3. Мандич О.В. Основні фактори формування ринкової позиції зерновиробників / О.В. Мандич // Вісник ХНТУСГ. Випуск 149. – Харків : ХНТУСГ, 2014. – С. 224-229.
4. Мандич О.В. Стратегії конкурентоспроможного розвитку аграрних підприємств / О.В. Мандич // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Вип. 1 (07). – Ч. 1. – Запоріжжя: ЗДА, 2017. – С. 116-120.
5. Мандич О.В. Стратегії підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств: інструментальний підхід / О.В. Мандич // Вісник ХНТУСГ : економічні науки. – Вип. 172. – 2016. – С. 141-147.
6. Портер М. Международная конкуренция [Текст]: Конкурентные преимущества стран / М. Портер; пер. с англ. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.

**НОВА УКРАЇНСЬКА СЕЛЕКЦІЯ ПШЕНИЦІ – КОНКУРЕНТНА ВРОЖАЙНІСТЬ
ТА ГАРАНТОВАНИЙ ПРИБУТОК**

**ЧЕЧИЛЬ А.А., КУЗНЕЦОВ В.М., МАГІСТРАНТИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА
Науковий керівник – к.е.н., доцент Ткаченко С.Є.**

У зерновому балансі України озима м'яка пшениця займає провідне місце. За останні роки її посівні площі та валові збори стабілізувались на рівні 6-7 млн. га та 24-28 млн. т відповідно. Незважаючи на те, що в лісостеповій і степовій зонах Лівобережної України в посівний період восени часто спостерігається дефіцит вологи по непарових попередниках, посіви пшениці сходять, розвиваються і формують хороший урожай. Завдяки менш морозним зимам досягається переважно нормальна перезимівля рослин. За умов достатнього технічного забезпечення, застосування добрив, засобів захисту рослин вирішальне значення для отримання високого стабільного урожаю має правильний підбір сортів.

За останні роки значно збільшилась кількість зареєстрованих нових сортів. На 2018 р. до Державного реєстру сортів рослин, придатних для вирощування в Україні, занесено 426 сортів озимої пшениці, в тому числі зарубіжної селекції – 123, що становить 29 %. Але в наших умовах надійніші сорти української селекції, що підтверджується екологічним принципом поширення.

Потреба вирощувати в господарствах кілька сортотипів – напівінтенсивних, універсальних та інтенсивних, добре адаптованих до природних умов і сучасних технологій, спонукала ТОВ «Агрофірма «Сади України» Кегичівського району Харківської області з 2002 р. розпочати свою селекційну програму. За 15 років кропіткої напруженої роботи вдалося створити 14 сортів. До Державного реєстру занесено два напівінтенсивних сорти – Орлеан (2014 р.) і Кан (2015 р.), п'ять універсальних – Тулуза, Верден, Монтрей, Ліль (2014 р.), Турі (2015 р.) та інтенсивний Бріон (2015 р.). Інтенсивні сорти Лаваль і Діжон проходять з 2016 р. державне випробування. Впродовж останніх трьох років агрофірма стабільно отримує високі врожаї своїх сортів – на різних полях і попередниках від 6,5 т/га до 9,0 т/га. Налагоджене насінництво, хороша підготовка насіння на власному заводі дає можливість забезпечити потреби господарств, які оцінили потенціал сортів, у Харківській, Сумській, Полтавській, Луганській, Донецькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Черкаській, Кіровоградській, Одеській, Київській та Вінницькій областях. Така географія поширення сортів підприємства дозволяє успішно конкурувати з досягненнями вітчизняних і зарубіжних селекціонерів. Запорукою цього є хороший рівень господарської цінності сортів: посухостійкість, зимостійкість, стійкість до хвороб, якість зерна та потенціал урожайності до 10-12 т/га.